

Davanje vjerodostojnog podatka o identitetu vozača i podvrgavanje vozača alkotestiranju u praksi Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske

1. DAVANJE VJERODOSTOJNOG PODATKA O IDENTITETU VOZAČA

Vlasnik, odnosno osoba kojoj je vozilo povjereno dužna je, na zahtjev policijskog službenika ili službene osobe jedinica lokalne samouprave koja obavlja poslove iz članka 5. stavka 4. ovoga Zakona o sigurnosti prometa na cestama, dati vjerodostojan podatak o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje. Kad je vlasnik vozila, kojim je počinjen prekršaj, pravna osoba, podatak o identitetu vozača dužna je dati odgovorna osoba u pravnoj osobi. Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik vozila, osoba kojoj je vozilo povjereno ili odgovorna osoba u pravnoj osobi ako, u roku od 15 dana, ne da vjerodostojan dokaz o osobi koja je upravljala vozilom u vrijeme počinjenja prekršaja (čl. 229. st. 3., 4. i 7. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, NN 67/08., 48/10., 74/11., 80/13., 158/13., 92/14.).

„Sud prvog stupnja obrazlažući odluku o krivnji okrivljenice izveo je nepravilan zaključak da su podaci o osobi koja je kritične zgrade, kada je ustanovljen prekršaj, upravljala osobnim automobilom vlasništvo okrivljenice nevjerodostojni, budući da je okrivljenica kao vlasnica vozila koja je ustupila na upravljanje vozilo stranom državljaninu bila dužna s tom osobom potpisati i ovjeriti kod javnog bilježnika ili kod nadležnog tijela izjavu s koje bi bilo vidljivo u kojem razdoblju je vozilo toj osobi dano na upravljanje.

Prilaganje ovjerene izjave od strane okrivljenika nije bitan uvjet da bi u konkretnom slučaju bile ispunjene sve zakonske pretpostavke prema kojima bi se podaci o identitetu osobe kojoj je vozilo dano na upravljanje smatrali vjerodostojnim.

Prema izvršenom uvidu u dopis kojim okrivljenica dostavlja podatke koji se od nje traže prema sadržaju obavijesti o počinjenom prekršaju Policijske uprave splitsko-dalmatinske, Postaje prometne policije Split, okrivljenica je dostavila tražene podatke vezano uz ime i prezime osobe s adresom stanovanja prema kojima se u smislu pravnog shvaćanja i sudske prakse ovog suda smatra da je okrivljenica ispunila svoju zakonsku obvezu koja je od nje zatražena.“

Rješenje broj: PŽ-5949/2011 od 24. travnja 2013.

„Sud prvog stupnja analizom obrane okrivljenice, te po izvršenom uvidu u sadržaj dopisa kojim okrivljenica dostavlja tražene podatke o identitetu osobe koja je upravljala njenim osobnim automobilom u vrijeme kada je počinjen prekršaj, na neprijeporan način je utvrdio da ti podaci nisu vjerodostojni i potpuni, budući da je okrivljenica navela samo prezime te osobe, godinu rođenja i državu u kojoj je rođena i u kojoj prebiva, propuštajući navesti točnu adresu prebivališta uključujući ulicu i kućni broj da bi se ti podaci mogli smatrati vjerodostojnim i prihvatiti kao ispunjenje zakonske obveze prema kojoj je kao vlasnica dostavila tražene podatke o identitetu osobe kojoj je vozilo dala na upravljanje.“

Presuda broj: PŽ-1959/11 od 16. siječnja 2013.

„Naime, ovaj sud smatra da u postupku nije sa sigurnošću utvrđeno činjenično stanje radi pravilnog utvrđivanja krivnje okrivljenika koji u žalbi poriče da je počinio prekršaj opisan u izreci pobijane presude. Uvidom u spis, u obavijest o prometnom prekršaju, ovaj sud je utvrdio da je okrivljenik pravovremeno odgovorio na dopis policije navodeći da su njegovim vozilom upravljala poimence trojica njemačkih državljana, s punom adresom tvrtke u Njemačkoj u kojoj su zaposleni. Krivnja okrivljenika nije sa sigurnošću utvrđena samom činjenicom da okrivljenik nije dostavio datume rođenja i podatak koji je točno od trojice upravljao vozilom kritične zgrade, pa je trebalo pobijanu presudu ukinuti.“

Rješenje broj: PŽ-6210/11 od 11. rujna 2013.

„Naime, uvidom u sadržaj dopisa okrivljenika predanog preporučenom pošiljkom dana 12. veljače 2010. godine, ovaj Sud je utvrdio kako okrivljenik, na pismeni zahtjev – obavijest o počinjenom prekršaju PPP Split od 27. siječnja 2010. godine, a kojeg je isti zaprimio dana 08. veljače 2010. godine, nije dao vjerodostojan podatak o identitetu osobe koja je, kritične zgrade, upravljala njegovim vozilom, jer je isti, u navedenom dopisu, dao samo nepotpune podatke osobe koja je, navodno, kritične zgrade upravljala njegovim vozilom (a koji podaci, osim imena osobe, ne sadrže niti jedan drugi vjerodostojan podatak, osim imena grada i naziva ulice bez kućnog broja), radi čega ovaj Sud, takav njegov način davanja podataka o osobi koja, između ostalog nije niti državljanin RH, smatra nepravilnim, te drži kako, isti, nikako ne mogu predstavljati davanje vjerodostojnog podatka od strane okrivljenika, odnosno vjerodostojnog dokaza o identitetu, tražene osobe, prema članku 229. stavku 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama.“

Presuda broj: PŽ-1915/2011 od 15. siječnja 2013.

„Naime, okrivljenik je u obrani izjavio da je dostavio podatke o osobi koja je navedenog dana upravljala njegovim vozilom i počinila prekršaj, međutim prvostupni sud je izvršio uvid u obavijest koju je dostavio okrivljenik nadležnom tijelu te dao podatke o osobi – vozaču, a prebivalište te osobe je izvan Republike Hrvatske, tj. u Njemačkoj, a kako ti podaci nisu vjerodostojni jer okrivljenik te podatke nije potkrijepio potrebnim dokazima, da je ta osoba u vrijeme počinjenja prekršaja boravila u Republici Hrvatskoj pa je pravilno zaključio prvostupanjski sud da okrivljenik nije dostavio vjerodostojne podatke o osobi koja je navedenog dana upravljala njegovim vozilom i počinila prometni prekršaj, a prekršaj nedostavljanja vjerodostojnih podataka od strane okrivljenika počinjen je 19. prosinca 2008. godine i nije nastupila zastara vođenja postupka.“

Presuda broj: PŽ-10041/10 od 30. studenoga 2012.

„Odgovarajući policiji na navedenu obavijest, okrivljenik kao odgovorna osoba u prav-

noj osobi, naveo je da ne može dati podatak o identitetu osobe koja je predmetne zgrade upravljala navedenim vozilom, jer više od 20 osoba je ovlašteno upravljati tim vozilom, a „*unutarnje ispitivanje i istraživanje uvidom u knjigu zaduženja pojedinih vozila nije dalo rezultata.*“

Odredbom članka 229. stavka 3. u vezi sa stavkom 4. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, propisana je obaveza odgovorne osobe u pravnoj osobi da, na zahtjev policijskog službenika da vjerodostojan podatak o identitetu osobe kojoj je vozilo dano na upravljanje, pa je dakle nedvosmislena zakonska obaveza vlasnika vozila da ovlaštenoj osobi mora dati podatke o identitetu vozača kojem je kritične zgrade dao vozilo na upravljanje. Obaveza iz citirane zakonske odredbe podrazumijeva davanje jasnih, određenih i konkretnih podataka, i to podataka o točno određenoj osobi. Ako više osoba dolazi u priliku upravljati vozilom, a zbog proteka vremena ili kojih drugih razloga nije moguće izdvojiti jednu osobu, tada to treba navesti u obavijesti, kao i podatke o svim tim osobama. (...)

U konkretnom slučaju, očitujući se na zahtjev policije, okrivljenik nije postupio na navedeni način, pa dakle nije dao vjerodostojne podatke i nije udovoljio zakonskoj obvezi citiranog propisa, čime su se u njegovom ponašanju ostvarila sva bitna obilježja prekršaja iz članka 229. stavka 7. Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Neosnovani je žalbeni navod i obrana okrivljenika da između zaposlenika pravne osobe koji koriste predmetno vozilo nije mogao točno imenovati osobu koja je vozilom upravljala u vrijeme počinjenja prekršaja zbog kojeg su i zatraženi ti podaci, jer je notorno da svako upravljanje vozilom pravne osobe mora biti prethodno pismeno odobreno i zabilježeno u poslovnoj dokumentaciji, odnosno da se za svako vozilo u vlasništvu pravne osobe mora voditi obračun prijeđene kilometraže, potrošnje i vozača, pa sasvim sigurno postoji način utvrđenja identiteta vozača koji je predmetnim vozilom upravljao u vrijeme počinjenja prekršaja.“

Presuda broj: Pž-9807/2011 od 17. rujna 2013.

2. PODVRGAVANJE VOZAČA ALKOTESTIRANJU

Policijski službenik, obavljajući poslove nadzora sudionika u prometu, može vozača i drugog sudionika u prometu na cesti podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja (alkometar i dr.) radi utvrđivanja prisutnosti u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, a potom, po potrebi, i odvesti u zdravstvenu ustanovu na vađenje krvi i uzimanje urina ili na liječnički pregled. Nadzirane osobe dužne su postupati prema zahtjevima policijskog službenika. Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač motornog vozila i instruktor vožnje koji odbije podvrgnuti se ispitivanju ili liječničkom pregledu, odnosno uzimanju krvi ili krvi i urina. Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj sudionik u prometu, osim vozača motornog vozila i instruktora vožnje, koji odbije podvrgnuti se ispitivanju ili stručnom pregledu, odnosno uzimanju krvi ili krvi i urina (čl. 282. st. 1., 4., 9. i 10. Zakona o sigurnosti prometa na cestama).

„Naime, temeljem stanja prvostupanjskog predmeta razvidno je da je prvostupanjski sud proveo žurni postupak u kojem je ispitao okrivljenika, koji je iznoseći svoju obranu

poricao navode optužnog prijedloga u svezi alkotestiranja inkriminirane zgrade, navodeći da je puhao dva puta, nakon čega da su djelatnici policije odmah zaključili da je odbio alkotestiranje, iako da im je on rekao da boluje od astme, što da su ovi ignorirali. Stoga, vijeće ovog Suda smatra da je prvostupanjski sud propustio na relevantan način provjeriti obranu okrivljenika i otkloniti kontradiktornosti obrane okrivljenika i izvješća o počinjenom prekršaju na kojemu je temeljio svoju odluku, odnosno provesti dokazni postupak ispitivanjem policijskog službenika A. M. kao svjedoka, na okolnosti koje je u svojoj obrani iznio okrivljenik, a koje uporno ističe i u žalbi, o načinu i postupku alkotestiranja, o ponašanju okrivljenika prilikom alkotestiranja, da li je isticao bolest, a s obzirom da je odbio potpisati i zapisnik o ispitivanju prisutnosti alkohola u organizmu i o razlozima odbijanja.“

Rješenje broj: PŽ-4878/2010 od 16. listopada 2012.

„Naime, iz provedenih dokaza, a naročito iskaza policijskog službenika A. Š., koji iskaz je prvostupanjski sud osnovano i pravilno cijenio kao dokaz, nedvojbeno je da se okrivljenik, prilikom ispitivanja alkometrom, nije držao uputa za njegovu pravilnu primjenu, odnosno da nije pravilno upotrijebio usnik i dovoljno dugo u njega puhao, pa se takvo ponašanje okrivljenika ne može smatrati suradnjom, pristajanjem i podvrgavanjem ispitivanju prisutnosti alkohola u njegovom organizmu.

Podvrgavanje postupku ispitivanja podrazumijeva isključivo pravilno, a ne bilo kakvo postupanje ispitanika kod primjene ove metode.

U konkretnom slučaju, u spisu nema podataka da bi okrivljenik, iz nekih objektivnih razloga bio u nemogućnosti pravilno upotrijebiti predmetni uređaj za ispitivanje prisutnosti alkohola u organizmu, pa povezujući navedeno s iskazom svjedoka policijskog službenika ni za ovaj sud nema sumnje da se okrivljenik nije držao uputa za pravilnu primjenu alkometra, jer inače nema drugog razloga da uređaj ne pokaže rezultate ispitivanja.“

Presuda broj: PŽ-18079/2012 od 12. prosinca 2012.

Priredio: dr. sc. Damir Juras*

Engl.: Providing credible information about the identity of the driver and subjecting the driver to the breathalyzer test in the practice of High Misdemeanor Court of the Republic of Croatia

* dr. sc. Damir Juras, dipl. iur., policijski savjetnik i znanstveni suradnik, voditelj Odjela prvostupanjskog disciplinskog sudovanja MUP-a u Splitu.